

Volem ser lliures

Editorial

#alertafeminista

El novembre commemorem, de manera activa i especialment vindicativa, el dret que tenim totes les dones i les nenes a viure lliures de violències masclistes. Com és sabut, les Nacions Unides, en homenatge a les germanes Mirabal, el 25 de novembre del 1999, van declarar aquesta data com el dia internacional de la lluita per eradicar la violència que s'exerceix contra les dones només pel fet de ser dones. La violència masclista és el resultat d'unes relacions socials de gènere basades en la desigualtat, la discriminació i l'abús de poder.

Avui, malauradament, continuem parlant de feminicidis i ho fem a Catalunya i arreu del món perquè, tot i trobar-nos en una part d'aquest món en què tenim drets garantits i legislació específica per poder posar fi a la violència masclista, encara lamentem els assassinats i encara lamentem les retallades pressupostàries tant del Govern català com de l'Estat, que des del 2009 ha reduït gairebé el 48% les partides pressupostàries dedicades a les polítiques d'igualtat o la lluita i la prevenció contra la violència masclista. No s'acaben de desplegar les lleis que tenim per lluitar contra la violència masclista, tant les orgàniques com les catalanes, encara que siguin insuficients. El context polític evidencia que les polítiques de dones i d'igualtat de gènere estan massa supeditades a factors conjunturals i no pas al resultat d'un compromís de totes les forces polítiques, de tots els poders públics i, en definitiva, de tota la societat amb permanència. Davant la nostra perplexitat, el Tribunal Constitucional ha suspès 3 dels 64 articles de la Llei d'igualtat efectiva de dones i homes (17/2015) catalana, en concret, els articles 33, 40 i 44, precisament aquells que fan referèn-

cia als plans d'igualtat a les petites i mitjanes empreses, i als protocols de prevenció i atenció a l'assetjament sexual per raó de sexe a les empreses, o a l'obligatorietat de comptar amb delegades o delegats sindicals d'igualtat.

Ens retallen drets i constantment s'estan posant en risc totes les polítiques públiques que promouen el principi d'igualtat i no-discriminació en tots els àmbits de la vida social econòmica i política tant de Catalunya com de l'Estat. Per això fa temps que estem en #alertafeminista i per aquest motiu CCOO hem passat de defensar que cal aturar el retrocés de drets a actuar a l'ofensiva per guanyar-ne de nous si cal. Hem de lluitar des de totes les instàncies pels drets, per poder desenvolupar els nostres projectes de vida i per un imprescindible canvi estructural que ens garanteix la nostra llibertat com a dones i, sobretot, com a dones lliures de violències masclistes.

A CCOO hem fet un procés d'Assemblea sindical oberta i una Conferència de Dones i Homes amb el lema "Feminitzem el sindicat per feminitzar la societat". L'avenç cap a un món on les dones siguin subjectes i no objectes de les polítiques i de les decisions és una tasca coral que requereix l'esforç de tothom. CCOO inicia el procés de preparació i celebració de l'11è Congrés. Ara és el moment de fer balanç de tot allò en què hem avançat, d'analitzar els punts febles i els punts forts, de plantejar els reptes per al proper mandat recollint tot allò que tant en l'interm com a fora ens demana el 51% de la població.

Un antic lema polític deia que a una dona la pot canviar la política, però que moltes dones podem canviar la política i el món, i en això, CCOO és pionera. ●

Alba García Sánchez,
secretària de la Dona i de Cohesió Social de CCOO de Catalunya

Sumari

● Entrevista: Teresa Forcades	3
● Informe: Prou assetjament i violències masclistes	4
● Bones pràctiques a l'empres: Unilever, de la iniciativa a la pràctica	7
● Milers de crits contra les violències masclistes a Tarragona	8
● Qui som, què fem	10-11
● Altres veus: Drets sexuals, reproductius i humans	14

COMITÈ DE COORDINACIÓ: Alba García Sánchez, Carme Catalán Piñol, Lúdia Sandalinas Félez, Aurora Richarte Giménez, Raquel de Haro González, Saida Ehliluch, Neus Moreno Sáenz, Teresa Vidal, Mayte Lagunas, Laura Lozano CONSELL DE REDACCIÓ: responsables de la Secretaria de la Dona de federacions i territoris CAP DE REDACCIÓ: Maribel Ayné Domingo EDICIÓ: Secretaria de la Dona de CCOO de Catalunya MAQUETACIÓ: Ana M. Segura Cintas CORRECCIÓ: Servei Lingüístic de CCOO REDACCIÓ: Via Laietana, 16-5a planta, 08003 Barcelona. Tel. 93 428 29 13 dona@ccoo.cat www.dona.ccoo.cat Núm. 43 novembre 2016

Entrevista

Teresa Forcades

“La vacuna del papil·loma humà, fins a dia d'avui, no sabem si serveix o no per prevenir el càncer de coll d'úter a la vida real”

Teresa Forcades i Vila és una metgesa, teòloga i monja benedictina catalana. Ha destacat per ser crítica en el camp de la teologia feminista i de la salut pública davant de la indústria farmacèutica

Vostè va tenir una postura molt clarificadora sobre la vacuna del virus del papil·loma humà (VPH), vacuna per a nenes. Per què?

La vacuna del papil·loma humà va ser aprovada per una via ràpida excepcional que va fer que sortís al mercat sense les garanties suficients de seguretat ni d'eficàcia. Fins a dia d'avui, no sabem si serveix o no per prevenir el càncer de coll d'úter a la vida real, perquè hi ha molts factors que s'han de tenir en compte, com ara que l'efectivitat teòrica de la vacuna desapareix al cap de pocs anys o bé que noves soques del virus que no estan cobertes per la vacuna

poden ocupar el lloc de les que sí que n'estan cobertes. Per aquest motiu, es parla de revacunar encara més vegades i ja s'estan fent estudis de noves vacunes que abastin més soques del virus. Les vacunes per al papil·loma que es posen a Catalunya cobreixen quatre soques del virus, i s'estan estudiant noves vacunes que puguin cobrir fins a nou soques, però amb això la probabilitat d'irritar i confondre el sistema immunitari augmenta, ja que no és raonable pensar que quatre soques (i molt menys nou!) d'un mateix virus puguin infectar, al mateix moment, una mateixa persona. Les vacunes demanen al sistema immunitari que reaccioni a quatre soques del mateix virus alhora (o a nou, en les noves vacunes), el sistema immunitari no està preparat per fer això.

A part de les consideracions de l'eficàcia, hi ha les de la seguretat. La vacuna és recombinant. Això vol dir que per fabricar-la s'agafa un trosset del material genètic del virus i es combina amb el material genètic d'un llevat, el llevat fabrica aleshores la càpsula del virus sense res a dintre; es tracta d'un virus que no pot infectar, perquè per dins està buit, però que sí que pot estimular el sistema immunitari. Fins aquí sembla una tècnica perfecta! Però té dos problemes: el primer és que com que el que fabrica el llevat i es posa a la vacuna és un virus fals (virus recombinat), el cos de la nena que rep la vacuna no li fa gaire cas i el sistema immunitari no fa anticossos; perquè en faci cal irritar-lo i això es fa amb alumini, que és tòxic. Els efectes secundaris greus (morts i paràlisi) que s'han observat amb la vacuna semblen causats per la matriu d'alumini que conté. A més, la tècnica de recombinació fa que, en molts casos, no sabem exactament quants, quedin fragments del material genètic del virus a dins de la vacuna; aquests fragments genètics aïllats són tan estranys —no es troben mai a la natura— que causen una reacció immunitària molt forta i poden fer malalties autoimmunitàries.

Per tot això, vaig recomanar l'any 2012, i segueixo recomanant avui, que aquesta vacuna no es posi, s'ha de retirar del calendari de vacunacions, tal com han fet al Japó,

fins que no hi hagi més estudis. A les nenes no se'ls ha de fer por amb la sexualitat. Han de saber que des que comencen a ser sexualment actives cal que es facin una revisió ginecològica cada dos anys i sempre que tinguin algun símptoma. Si fan això, no hi ha perill que morin de càncer de coll d'úter.

I què ens pot dir sobre les farmacèutiques, els medicaments i la seva afectació? Incideix de la mateixa manera en dones que en homes? Per què?

El cos de les dones i el dels homes tenen diferències que afecten les dosis dels medicaments i els efectes que tenen. Per exemple, el cos de les dones té, en general, més greix que el dels homes. Les dones adultes pesen en general menys que els homes. La recerca per als medicaments dirigits a tota la població s'ha fet moltes vegades només amb homes o amb grups que tenen predomini d'homes, amb la qual cosa els resultats poden no ser correctes per a les dones. Un altre tema molt important és la forma com la indústria farmacèutica cerca d'ampliar mercat i crea problemes que abans no existien: l'exemple, en el cas de les dones, és la disfunció sexual femenina. No dic que les dones no tinguem problemes sexuals, el que dic és que la manera com es defineix aquesta disfunció està calcada del model masculí, que són les dificultats d'erecció, per això es parla de la píndola blava (Viagra) i de la píndola rosa. Un altre tema és que les molèsties físiques de les dones tendeixen a psicologitzar-se més, a creure que són malalties psicosomàtiques, i això fa que les dones, a l'Estat espanyol, tinguin un excés de prescripcions d'ansiolítics (tipus valium) i d'antidepressius (tipus prozac). Per estar al dia de tots aquests temes us recomano que us subscriuïu a una revista excel·lent que es diu *MyS: Mujeres y Salud* (mys.matriz.net) o que contacteu amb les professionals del CAPS (Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris: www.caps.cat). ●

Informe

Prou assetjaments i violències masclistes

Isabel Ortega, secretària general de la Secció Sindical de CCOO de l'Ajuntament de Malgrat de Mar
Lidia Sandalinas, de la Secretaria de la Dona de CCOO de Catalunya

En l'Informe del 8 de Març del 2016, realitzat per la Secretaria de la Dona i de Cohesió Social de CCOO i titulat "**Prou desigualtats, bretxes i pobresa**", vam incorporar les dimensions alarmants de la violència masclista, transversal i estructural, exercida sobre les dones, per tal de mantenir l'estatus patriarcal. Vam explicar com es dona en diferents àmbits, tant privats com públics, de la vida de les dones, i també en diferents formes que afecten dones de totes les classes socials, procedències i creences.

Segons dades del Departament d'Interior, una de cada quatre dones pateix violència masclista, encara que les denúncies només són l'1% de la realitat dels maltractaments. Tot i així ens consta que ha augmentat el nombre de denúncies. Paral·lelament ha disminuït el nombre d'ordres d'allunyament atorgades i les ordres de protecció segueixen sent insuficients.

El percentatge de dones que no disposaven de mesures judicials de protecció és més alt que el de dones que no havien denunciat. Fins al tercer trimestre del 2016, han estat quatre les dones assassinades.

En relació amb les violències sexuals i altres violències segueix augmentant la violència sexual així com les agressions i les violacions col·lectives. Així mateix, la crisi humanitària europea de persones refugiades continua sent d'alt risc, tant per a dones adultes com per a menors, ja que poden patir qualsevol tipus de violència, a més del perill de caure en les màfies de tràfic de dones i nenes.

Pel que fa a l'assetjament sexual i per raó de sexe, el nostre sindicat ha viscut un augment dels casos atesos per aquest tipus de violència masclista, encara que existeix una gran dificultat per visibilitzar-ho en l'àmbit de la feina, malgrat que la Llei d'igualtat efectiva de dones i homes estableix l'obligatorietat de pactar protocols de prevenció amb els diferents agents socials per actuar davant d'aquests casos.

Finalment, l'informe recull com s'incorpora a la negociació col·lectiva la lluita contra la violència masclista amb la finalitat d'eradicar-la i prevenir-la en l'àmbit laboral.

Podeu consultar l'informe en l'enllaç següent:

http://www.ccoo.cat/pdf_documents/2016/informe_dones_8marc2016.pdf

Els drets d'igualtat i no-discriminació de les dones no s'anul·len

El Tribunal Constitucional ha anul·lat la major part dels articles de la Llei catalana d'igualtat que feien referència a la no-discriminació de les dones en l'àmbit laboral.

Ha anul·lat uns articles dient que no són competència de Catalunya i que pràcticament reproduïen el que diu la Llei d'igualtat estatal. És com si anul·lessin els articles d'un conveni que fan referència i/o reproduïen lleis. Ho fa amb l'article 33, de prevenció de l'assetjament sexual i per raó de sexe, i amb l'article 36 (apartats de l'1 al 4), que fa referència als plans d'igualtat a les empreses.

Ha anul·lat articles que innovaven i afegien valor a la Llei orgànica d'igualtat: l'article 39, que recollia la necessitat de disposar d'una persona que fos responsable sindical d'igualtat; l'article 40, que regulava per garantir la presència de dones en la negociació col·lectiva, i l'article 41, sobre l'obligació d'incorporar la perspectiva de gènere als expedients de regulació.

En la mateixa línia, ha anul·lat l'article 44 —exclusiu de la Llei catalana—, sobre la prevenció de riscos laborals a l'empresa, que afegia l'obligació de disposar de mesures preventives davant l'exposició a factors de risc per a la fertilitat, l'embaràs i la lactància.

Davant d'aquesta actuació, CCOO reforcem el nostre compromís i la nostra lluita per negociar i incorporar mesures d'igualtat a totes les empreses, i negociar i implementar plans d'igualtat al màxim d'empreses. Els drets d'igualtat i no-discriminació de les dones no s'anul·len. ●

Lidia Sandalinas Féliz

Avancem feminitzant el sindicat

La participació de les dones al sindicat és un fet que no té aturador. És la mateixa que es dona en el món laboral i en la societat. Les dades així ens ho indiquen: les dones afiliades i delegades sindicals ja som un 40% i anem creixent, i per això la participació en els òrgans de direcció també ha d'avançar amb la mateixa fermesa.

Els processos participatius que hem fet darrerament —l'Assemblea sindical oberta i la Conferència de Dones i Homes— han situat com a objectiu la feminització del sindicat, tant pel que fa a les propostes d'acció sindical com a la visibilització i la presència de dones en tots els àmbits. Aquest és un dels principals reptes que té el sindicat en el proper mandat.

Per arribar fins aquí ha estat clau la feina feta per les secretaries de la Dona i del Comitè de Dones creat en el darrer congrés. Els objectius que ens vam fixar fa quatre anys per fer avançar la igualtat entre homes i dones al sindicat són plenament vigents, i per això, a partir del proper congrés, incorporarem aquest òrgan de direcció als nostres Estatuts i li donarem més estabilitat.

Per feminitzar el sindicat tenim el repte de millorar les formes de treball i d'organització, de millorar els horaris i de fer més eficients les reunions, de visibilitzar les dones i les tasques que fan, i d'apoderar-les perquè es decideixin a ocupar llocs de direcció al sindicat. Segur que el Comitè de Dones serà una bona eina per fer compartir experiències i per fer propostes en aquesta direcció. ●

Dolors Llobet

NOVA GUIA SINDICAL

'La jornada laboral. Drets i negociació col·lectiva'

La jornada laboral és, principalment per a les dones, per a les persones de nova contractació i per al jovent, un dels elements centrals de la precarització del treball remunerat i de la vida. Per la seva quantitat i la seva distribució, les relacions laborals es caracteritzen per la disponibilitat que té l'empresariat del temps i, consegüentment, de la vida de les persones.

Una precarietat que afecta més intensament les dones fonamentalment per dos motius: per la divisió sexual del treball de cura i per les mateixes condicions de treball. Les dones estem sobrerrepresentades en el treball parcial i en la distribució irregular de la jornada.

Les reformes laborals del 2012 i del 2013 han afavorit el context legal per a les pràctiques empresarials de disponibilitat, però amb les contradiccions que suposa el gran consens social i polític de l'anomenada conciliació de la vida laboral, la personal i la familiar.

I davant d'aquesta realitat tenim un dels instruments essencials per millorar les condicions de treball i de vida: la negociació col·lectiva. Un instrument que ha estat i és molt potent per establir la jornada laboral. Tenim experiències i propostes, també acords en el marc de les relacions laborals catalanes. L'objectiu de la guia es presentar el marc normatiu de drets i, sobretot, compartir les propostes per millorar a través de la negociació col·lectiva la jornada laboral (en la seva quantitat i la seva distribució). ●

<http://bit.ly/2fKY0g3>

XII Fòrum contra les violències de gènere

Els propers dies 17, 18 i 19 de novembre se celebrarà el XII Fòrum contra les violències de gènere a l'espai Francesca Bonnemaison.

Aquest any porta per títol "Actuem contra els feminicidis". Més de 700 feminicidis en la darrera dècada a l'Estat espanyol. Actuem? Actuem!

Com cada any el fòrum vol servir per fer visibles les diferents violències contra les dones, donar eines per poder treballar en la seva eradicació i, sobretot, conscienciar tota la població per poder dir PROU!

La violència contra les dones té el seu origen en l'àmbit familiar, i ni la societat ni la política ni l'educació han aconseguit aturar-la. Les dones continuem rebent més opressió familiar a causa del paper desigual en els treballs reproductius i de cura; està clar que segueix el model social capitalista-patriarcal i que no tenen cap intenció de canviar-lo.

Queda palès que hem anat avançant en drets i en emancipació gràcies a les lluites de les dones, però som lluny d'aconseguir una igualtat real. A més, en moments de crisi econòmica i de valors com els que estem vivint, molts d'aquests avenços es van diluint: destruir serveis públics, canviar la llei de l'avortament, menys recursos per a la protecció de les dones víctimes de la violència masclista i un llarg etcètera.

Entre tots els tallers i les activitats, s'hi faran les següents taules rodones: "Les fronteres són violència masclista", "Feminicidis globals i locals", "Construïm dissidència: masculinitats no-violentes", i "La islamofòbia de gènere també és violència de gènere".

Com cada any la Secretaria de les Dones de CCOO de Catalunya participarà en un taller per explicar com intervenir per combatre la violència masclista a la feina. ●

Teresa Vidal Creus
Àrea de la Dona de CCOO d'Indústria de Catalunya

RECORDEM:

Cada 3r dilluns de mes, concentració a la plaça de Sant Jaume, de Barcelona, a les 20 h.

Cada cop que hi ha una dona assassinada es fa un minut de silenci a la porta del sindicat, a la Via Laietana, 16.

Explorant i aprenent de l'Aurora Gómez

Quan fa set anys vam presentar per primer cop el Premi Aurora Gómez, a la lluita feminista en l'àmbit laboral, la Fundació Cipriano García ho feia amb la voluntat de contribuir al coneixement i al reconeixement de la tasca que s'està duent a terme a favor de les reivindicacions de gènere en el món laboral.

En aquests anys, les diferents candidatures que s'han presentat són una mostra de com les dones lluitem des de l'àmbit laboral per la igualtat efectiva de les dones, per un canvi de la societat.

És amb aquesta lluita amb la qual es va comprometre Aurora Gómez, sindicalista i feminista. Nascuda a l'Hospitalet de Llobregat el 1951, de ben jove va entrar en contacte amb les clandestines Comissions Obreres del Banco Guipuzcoano, on ella treballava. Mai no va abandonar aquesta militància sindical, i va exercir diverses responsabilitats a la seva federació, a la Secretaria de la Dona del Barcelonès i de Catalunya i, finalment, al projecte de cooperativa Habitatge Entorn. Va ser detinguda per la seva militància política al PSUC, i a partir del 1975 va participar en el moviment feminista, va formar part del grup de dones de CCOO i va mantenir la seva vinculació sempre amb el grup de Ca la Dona.

Quan ja fa deu anys de la seva mort, hem volgut que l'acte de lliurament del premi que du el seu nom fos especial i hem fet un repàs a les vinculacions entre el sindicat i el feminisme, tant les d'ahir com les d'avui i les de sempre. Conversant per explorar i aprendre de l'Aurora, hem valorat el treball que estem realitzant avui compartint

l'experiència de les premiades d'enguany i hem apuntat quines han de ser les sinergies i les aliances futures entre el sindicalisme i el feminisme per avançar cap a una societat més lliure i igualitària. ●

Rosa Sans

BONES PRÀCTIQUES A L'EMPRESA

Unilever, de la iniciativa a la pràctica

El Pla d'igualtat d'Unilever España es va signar l'any 2013. El procés no va estar exempt de dificultats, però gràcies a la tenacitat del nostre equip vam aconseguir finalitzar amb èxit el que, al meu parer, és un pla d'igualtat que s'ajusta a les característiques d'Unilever España.

Les nostres oficines centrals, juntament amb la força de vendes, sumen un total de 500 persones, majoritàriament joves, amb un gran equilibri percentual entre homes i dones.

En aquest context, el primer objectiu que la Comissió d'Igualtat es va plantejar va ser treballar les polítiques en matèria de comunicació, imatge i llenguatge.

Des del 2014 fins avui no hem deixat d'endegar campanyes i oferir cursos formatius per a la informació i la sensibilització en matèria d'igualtat.

Iniciatives com la "Guia de llenguatge neutre", MAPS (guia d'acompanyament per a la maternitat, la paternitat...), el currículum cec (en les sol·licituds de feina no s'indica el sexe ni es

fan preguntes que permetin esbrinar el sexe de la persona que demana feina), etc., són algunes del bon grapat d'iniciatives que hem posat en marxa.

Ara bé, Unilever és una multinacional i la nostra feina sindical ha d'anar més enllà de les nostres fronteres. La nostra participació en el Comitè Europeu ens ha permès traslladar iniciatives en matèria de drets a una plataforma anomenada Agenda de Barcelona, en què la igualtat és un dels pilars fonamentals.

Hem creat projectes pilot a diferents països europeus amb l'objectiu d'aconseguir bones pràctiques que ajudin altres països també a assolir-ne.

Per això, per a la nostra secció sindical ha estat molt enriquidor ser reconeguts per CCOO amb el Premi Aurora Gómez, una dona que vaig conèixer i que vaig admirar per la seva tasca sindical en tots els àmbits i, especialment, en la lluita per la igualtat de les dones. ●

Maribel Navarro Manzano
Secretària general de CCOO Unilever España

Milers de críts contra les violències masclistes a Tarragona

Milers de dones i homes de diferents ciutats i pobles de Catalunya i el País Valencià ens vam manifestar el 5 de novembre a Tarragona per l'eradicació de les violències masclistes.

La manifestació va ser convocada per entitats feministes de Catalunya i el País Valencià que es van constituir en Plataforma Feminista 5N a Tarragona, i a la qual es van adherir diferents organitzacions, entre elles CCOO.

Va ser un matí de críts de resposta, d'exigència d'actuacions i de responsabilitats davant d'aquestes agressions envers les dones, de denúncia d'una societat patriarcal i de reivindicació per la construcció d'una societat digna i lliure de violències per a totes i tots. ●

XI ESCOLA de DONES de CCOO de CATALUNYA

Igualtat i transversalitat per feminitzar el sindicat

Més de cent companyes van omplir, el passat 3 de novembre, la sala d'actes de CCOO de Cornellà per acollir l'onzena edició de l'Escola de Dones de CCOO de Catalunya.

Ja fa onze anys consecutius que apostem per aquests espais de reflexió, d'intercanvi de saber i de conèixer accions sindicals en clau feminista.

Volem feminitzar el nostre sindicat per poder feminitzar la societat, i això passa principalment per apoderar les dones de CCOO. I és que és imprescindible la capacitat transformadora del sindicalisme de classe per avançar en drets i per arribar a gaudir de la igualtat real i efectiva i d'una vida lliure i sense violència.

La necessitat d'igualtat, de transversalitat, de feminitzar el sindicat, de compromís... van ser alguns dels termes amb els quals es va obrir l'escola. Encàrrec que va recaure en Alba Garcia, secretària de la Dona i de Cohesió Social de CCOO de Catalunya; Toni Mora, secretari general de la Unió Intercomarcal, i Rocío Garcia, tinenta d'Alcaldia de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat.

La conferenciant Maria de la Fuente, directora de l'Observatori IQ (Dones, Homes i Vida Quotidiana), va situar els avantatges de la "transversalitat de gènere a les organitzacions mixtes" i els seus eterns inconvenients en les organitzacions socials i polítiques: les resistències en l'avanç real en temes d'igualtat i la por dels canvis de les normes establertes pels homes.

La guia sindical *La jornada laboral. Drets i negociació col·lectiva* va ser presentada per una de les seves autores, Neus Moreno, de la Secretaria de la Dona i de Cohesió Social de CCOO de Catalunya.

Un altre punt important d'aquest dia, el van presentar Saida Ehliluch i Aurora Richarte, de les secretaries de la Dona de la Unió Intercomarcal i la Federació de Serveis, respectivament. Totes dues van explicar les seves experiències sindicals des de la transversalitat de gènere i van insistir en el fet de mirar-ho tot posant-nos, metafòricament, totes i tots "les ulleres liles".

Emotiu i encoratjador va ser l'homenatge a Aurora Gómez en el desè aniversari de la seva mort. Cal destacar que el Premi Aurora Gómez, enguany, el va rebre l'empresa Unilever de Viladecans, per la seva lluita feminista en l'àmbit laboral.

L'escola va acabar amb la taula rodona titulada "Sindicalisme i feminisme, sinèrgies i aliances per avançar". Alba Lou va explicar el treball de la Plataforma Ciutadana contra la Violència Masclista

de Cornellà de Llobregat. En la seva intervenció, el secretari general de CCOO de Catalunya, Joan Carles Gallego, va defensar el treball de feminització que s'està portant a terme al sindicat i la necessitat de compromís col·lectiu per poder seguir avançant.

"Hem de seguir actuant i pensar quines són les estratègies que s'han de fer servir per avançar; tenim quotes, tenim lleis..., però la realitat és que encara no veiem el poder que ens correspondria com a 51% de població que som", van ser les paraules d'Alba Garcia per tancar l'escola. ●

Saida Ehliluch

**Qui som,
què fem**

Continua la lluita en el sector de la dependència

El sector de la dependència és un sector feminitzat i, per aquesta raó, és més sensible a la precarització i està condemnat a la perpetuació de discriminacions laborals.

En les darreres setmanes, les treballadores i treballadors del sector s'han mobilitzat en defensa i per la millora de les seves condicions laborals; reclamen, entre d'altres, uns salaris dignes ja que els actuals estan en el límit de la pobresa i no es corresponen amb una valoració digna de la seva activitat.

Sector Serveis

Confiança i fortalesa

El passat 27 de setembre, a la Federació de Serveis, vam celebrar la primera jornada per a l'apoderament de les dones amb el lema "Les dones de la federació generem confiança, generem fortalesa".

Amb una presència important de delegades i alguns delegats, vam fer una mirada de gènere a la composició dels nostres òrgans de direcció i el comportament de la nostra representació vers la nostra afiliació. Després de diverses intervencions d'experiències de dones amb responsabilitat dintre de la federació per encoratjar la resta de dones, vam acabar treballant, en grups, les conclusions de la Conferència de Dones i Homes i fent propostes per incorporar al pla de treball dels documents congressuals de la federació.

Aurora Richarte
Secretària de la Dona i Igualtat
Federació de Serveis de CCOO de Catalunya

25-N DIA INTERNACIONAL PER L'ELIMINACIÓ DE LA VIOLÈNCIA ENVERS LES DONES

NO A LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Volem ser lliures

Actes de CCOO del Vallès Occidental - Catalunya Central

12 DE NOVEMBRE

La Maternitat d'Elna i els camps de concentració d'Argelers

Visita guiada per la historiadora i escriptora Assumpta Montellà

Sortida a les 8 h de l'estació d'autobusos de Sabadell

22 DE NOVEMBRE

L'amor no fa mal

Amb la filòsofa i escriptora Montse Barderi

Les Esquerres de Terrassa

ERC - EUiA - ICV - Podem - PSC - UGT - CCOO

A les 18.30 h a CCOO de Terrassa

Carrer Unió, 28, 08221 Terrassa

24 DE NOVEMBRE

VII Escola de Gènere Neus Català

Desigualtats laborals, marc normatiu i polític

Jornada laboral, drets i negociació col·lectiva

De 10 h a 14 h i de 16 h a 18 h

CCOO de Terrassa

30 DE NOVEMBRE

Protocols d'assetjament per raó de sexe i gènere a les empreses

Taula de bones pràctiques

CCOO - UGT - Ajuntament de Terrassa

De 10 h a 13 h

CCOO de Terrassa

Podeu fer les vostres inscripcions i reserves per correu electrònic (vocc_catc@ccoo.cat) o trucant al 93 715 56 00 (Paqui Francisco).

Actes de CCOO de Catalunya

18 DE NOVEMBRE DE 17 A 19 HORES

Dins de l'XI Fòrum contra les Violències de Gènere, la Secretaria de la Dona de CCOO de Catalunya organitza el taller "Com intervenir per combatre la violència masclista a la feina".

25 DE NOVEMBRE

ACTIVITATS PRÒPIES:

- Penjarem un llaç lila a la façana del sindicat durant tot el dia.
- 12 h: concentració a les portes de la seu del sindicat a Via Laietana, 16 (Barcelona), i lectura del manifest propi.
- De 16.30 h a 18.30 h: "Els protocols contra l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe a les empreses".
Intervenien: Alba Garcia i Neus Moreno. Així mateix, una delegada presentarà l'experiència de la seva empresa.

PRESENCIA EN ACTIVITATS EXTERNES:

- Participació amb contingent propi a la manifestació unitària del moviment feminista, a les 19 h.
- Participació a la concentració oficial de la Generalitat, la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona a la plaça de Sant Jaume.

Actes de CCOO del Baix Llobregat - Alt Penedès - Anoia - Garraf

CORNELLÀ DE LLOBREGAT

• 25 de novembre a les 10 h, lectura del manifest a la porta de la seu de CCOO Cornellà de Llobregat, carretera d'esplugues, 68

• 27 de novembre: 4a Marxa Contra la Violència masclista. Diverses marxes que s'inicien en diferents punts de la comarca, arribaran plegades a l'acte central al Parc de Torreblanca 11:30 h Arribada de les marxes

12:00 h Benvinguda, lectura del manifest i minut de silenci

Més informació: <http://bit.ly/2fdnfmv>

ANOIA:

• 25 de novembre. Lectura del manifest a les 12 h a la porta de la seu de CCOO d'Igualada, carrer, Pg. Mossèn Cinto Verdaguer, 50

• El 25 de novembre. Marxa de Torxes a les 20 h, a l'Ateneu d'Igualada

GARRAF:

• 25 de novembre. Lectura Manifest a les 11.30h, a la porta seu de CCOO de Vilanova i la Geltrú, carrer Albert Virella i Bloda, 15

• 25 de novembre. Concentració a les 12 h, a la plaça de la vila de Vilanova i la Geltrú

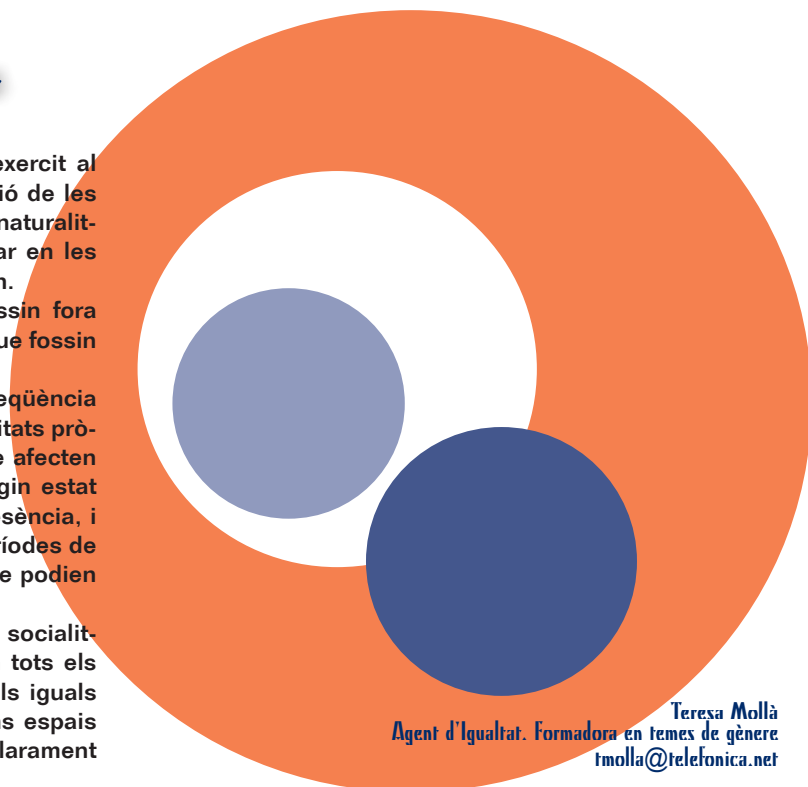
Violència estructural de gènere

La violència estructural de gènere és aquella que s'ha exercit al llarg de la història com a conseqüència de la naturalització de les diferències biològiques entre dones i homes. Aquesta naturalització va donar pas a les desigualtats que es van assentar en les diferents societats i en les institucions que les governaven.

D'aquesta manera, era "natural" que les dones estiguessin fora dels espais de presa de decisions de tota índole, malgrat que fossin decisions que també les afectaven.

Aquesta forma d'exclusió patriarcal ha tingut com a conseqüència directa el fet que no s'han pres en consideració les necessitats pròpies de les dones i les nenes en temes molt diversos que afecten les seves vides. Així mateix, ha comportat també que hagin estat tractades com un únic "corpus", sense veu ni gairebé presència, i representades pels homes de la família, que, en massa períodes de la història, les han considerat éssers de segona classe que podien usar i explotar al seu caprici.

Aquesta naturalitat en la desigualtat s'ha traduït en una socialització diferenciada que ens segueix afectant avui dia i en tots els ordres: la família, l'escola, els mitjans de comunicació, els iguals i, sobretot, les grans religions monoteistes, que són grans espais de segregació entre dones i homes amb uns discursos clarament patriarcal. ●

Teresa Mollà
Agent d'Igualtat. Formadora en temes de gènere
tmolla@telefonica.net

dones amb compromís

FRANCISCA PEDRAZA

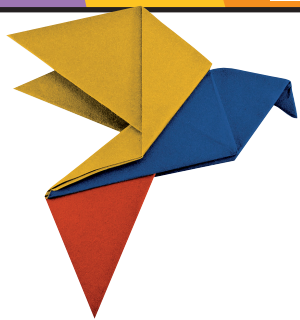
En honor a la lluita d'aquesta dona, l'Associació de Dones Progressistes d'Alcalá de Henares ha creat el Premi Francisca Pedraza.

Nascuda a Alcalá de Henares (Madrid) i òrfena de pares, Francisca va ser educada en un convent fins que es va casar amb Jerónimo de Jaras. Jerónimo era el tipus d'home que de portes enfora era una persona aparentment cordial i sociable però a casa era un monstre que sotmetia Francisca a contínues vexacions. Fins i tot li va arribar a provocar un avortament al mig del carrer.

Farta d'aquest marit salvatge i masclista, Francisca va decidir demanar ajuda per la via ordinària, però van desestimar les seves al·legacions per manca de competències. Llavors es va dirigir a la jurisdicció eclesiàstica, davant el canonge de la Col·legial de la Vila d'Alcalá, l'any 1620. Tot i els nombrosos testimonis i indicis que va aportar, simplement es va requerir Jerónimo a ser "bo, honest i considerat". Davant d'aquests dos fracassos judicials, Francisca va seguir lluitant fins a citar-se amb el nunci del papa a Espanya, el qual li va atorgar la possibilitat de portar el

procés a l'orde que volgués. Francisca va optar per la Universitat d'Alcalá de Henares, que en aquell moment era un lloc molt prestigiós i que tenia a prop. Al capdavant de la universitat, s'hi trobava Álvaro de Ayala, un dels rectors més il·lustres i progressistes de l'època, que va assumir el cas l'any 1624 i en un temps rècord va dictar una sentència totalment nova per a aquest moment històric.

Ayala no només va permetre la separació de Francisca Pedraza, sinó que també va ordenar al seu marit maltractador que tornés el dot. Així mateix, va concedir a Francisca una mena d'"ordre d'allunyament" per a l'època: "I manem a Jerónimo de Jaras que no inquieti ni molesti Francisca de Pedraza [...] per ell ni pels seus parents ni per una altra persona interposada", deia la resolució. L'"ordre d'allunyament", que ni la mateixa Francisca havia demanat, suposa un element encara més transgressor per a aquella època. ●

L'enfocament de gènere als acords de pau a Colòmbia

Poques setmanes després del no al plebiscit que havia de referendar l'opinió de la ciutadania pel que fa al contingut dels acords de pau entre el Govern i el grup guerriller FARC-EP a Colòmbia, la situació d'incertesa al país és encara molt gran. Els acords, signats per les dues parts el 26 de setembre del 2016 a Cartagena, resten ara en uns llimbs polítics i legals *sine die*, just quan les opcions de pau necessitaven força i concreció.

Igualment, però, tot i que el context sigui incert, es volen destacar les parts positives d'aquests acords, que arriben després de 52 anys de conflicte intern i que són els primers que inclouen una perspectiva de gènere, així com també un enfocament ètnic i territorial.

En aquest sentit, va ser determinant el reconeixement al paper de les dones en la prevenció i la solució dels conflictes i en la consolidació d'una pau duradora. Per això, el 2014 es va crear una subcomissió de gènere en la qual van participar delegades del Govern, de les FARC, 10 exguerrilleres de diferents països, 18 organitzacions de dones i LGBTI, i 10 expertes colombianes en violència sexual.

Es van arribar a determinar vuit eixos temàtics de l'enfocament de gènere als acords:

- 1) Accés i formalització de la propietat rural en igualtat de condicions amb els homes.**
- 2) Garantia dels drets econòmics, socials i culturals de les dones i persones amb orientació sexual diferent, de l'àmbit rural.**
- 3) Promoció de la participació de les dones en espais de representació i presa de decisió.**
- 4) Mesures de prevenció i protecció específiques per a les dones.**
- 5) Accés a la veritat, la justícia i la reparació, i a la garantia de no-repetició.**
- 6) Reconeixement públic i difusió de la feina realitzada per les dones com a subjectes polítics.**
- 7) Gestió institucional per a l'enfortiment de les organitzacions de dones.**
- 8) Sistemes d'informació desagregats.**

Les dones, teixidores de pau i lluitadores per la justícia social, estan desitjant posar-ho en pràctica a tot el país. ●

Michela Albarello
Fundació Pau i Solidaritat

El perill del CETA i el TISA, darrere el TTIP i l'efecte sobre les dones

Tot sembla indicar que, ateses les protestes contra el TTIP, aquest decaurà, però en canvi s'aprovaran amb molt menys soroll el CETA i el TISA. Aquests dos tractats s'estan pactant d'una manera molt més hermètica i sense que traspassin els seus continguts, com sí passava amb el TTIP.

El lliurecanvisme que defensen tots aquests tractats són de competència perfecta. Cap productor o consumidor té potestat de canviar les dinàmiques de mercat, els béns i els serveis són homogenis, no existeixen barreres d'entrada als mercats, la informació de mercat és ideal: total i gratuïta.

Per què s'implanten aquests tractats? Per la necessitat d'expansió econòmica per part de la UE, dels EUA i del Canadà a causa de la parada de l'economia mundial. Si l'Europarlament hi dóna el seu vistiplau, el CETA s'aplicarà provisionalment durant el primer semestre de l'any vinent. Aquest tractat obrirà la porta a noves privatitzacions, incloent-hi

clàusules que impedeixen la municipalització dels serveis públics, i limitarà la regulació sobre el sistema financer.

També preveu la creació de tribunals privats d'arbitratge, i això significa la creació d'un sistema judicial paral·lel.

PERQUÈ ENS AFECTA A LES DONES ESPECIALMENT?

Els EUA són l'única democràcia que no ha ratificat la convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació de la dona, no reconeix el CEDAW, ni ha signat el protocol. Tres sectors fonamentals —grup conservador, el fonamentalisme religiós i el sector empresarial— van aturar la signatura revestint d'ètica els seus arguments, com "obligar els EUA a pagar als homes i les dones el mateix preu pel mateix treball suposa un atemptat contra les bases del sistema de lliure comerç i és un atac a la nostra sobirania" (senadora Wendy McElroy).

Prenent prestades paraules de Silvia Federicci: "les mesures que introdueixen aquests tractats afecten els processos reproductius i, per tant, afecten directament les dones. Aquests tractats eliminaran les proteccions introduïdes per garantir el menjar sa i per defensar el medi ambient i l'agricultura, i permetran la privatització de la terra i dels serveis, i destruiran l'agricultura de subsistència —una activitat que tiren endavant les dones en molts llocs del món. Es tracta, finalment, de separar els productors directes, i sobretot les dones, de l'ús de la riquesa natural". L'altre gran motiu que suposa un atac per a les dones és l'ordre de comercialitzar i privatitzar els serveis, la sanitat i les cures. A més impacten de manera exponencial sobre les violències: per expropiar els recursos, per tancar sistemes productius i per crear una desocupació necessiten fer ús d'una gran violència. ●

Mònica Penas

Drets sexuals, reproductius i humans

DONA LLUM - Associació Catalana per un Part Respectat ha fet tot just deu anys, durant els quals hem treballat des del voluntariat perquè a Catalunya les dones i els seus nadons rebien una atenció sanitària humana, respectuosa, de qualitat i d'acord amb l'evidència científica.

Sorpren que encara, a dia d'avui, durant l'embaràs, el part i el postpart, s'apliquin protocols obsolets amb intervencions que fa temps que s'ha demostrat que són contraproductius.

S'ha fet molta feina, també des de les instàncies oficials, i els resultats a poc a poc es fan notar: cada cop més centres i professionals es reciclen i s'adapten a la nova evidència, i pel que fa a les dones, la tendència és que les embarassades cada vegada busquen més informació i s'apoderen més, i prenen decisions i agafen les regnes del seu embaràs i part.

Però com en qualsevol lluita per aconseguir canvis en un determinat àmbit, cal estar a l'aguait. No en va, no tots els professionals se senten còmodes amb aquest marc legal basat en l'autonomia de la persona usuària i rebutgen perdre l'autoritat i poder que creuen tenir sobre els nostres cossos.

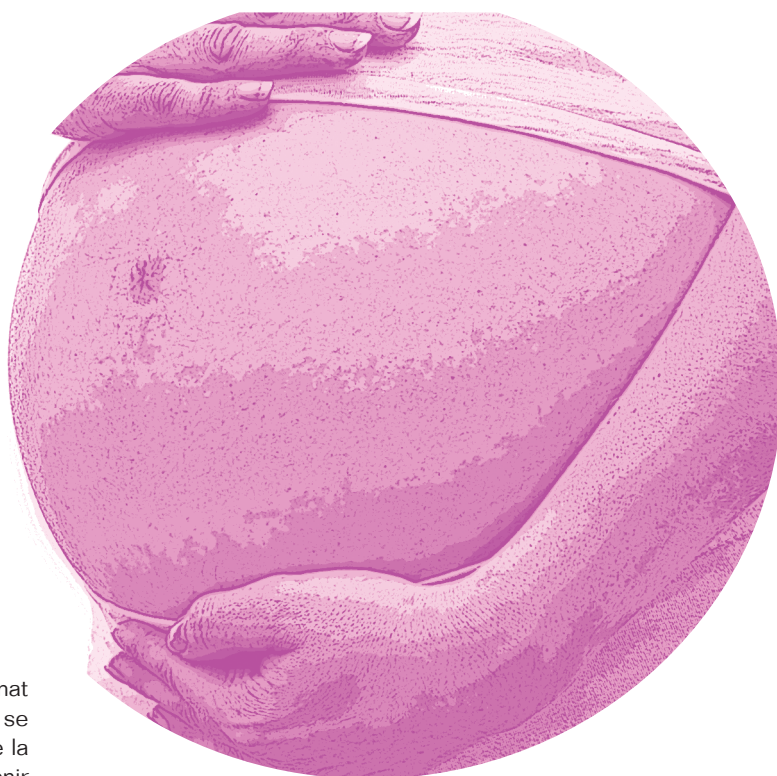
El juny d'aquest mateix any 2016 una dona va ser escortada per la policia perquè li fos induït el part a l'Hospital Parc Sanitari Sant Joan de Déu de Sant Boi per requeriment judicial, després d'haver estat denunciada per dues ginecòlogues que no van acceptar la seva negativa, malgrat l'absència de risc mèdic i estar emparada per la llei.

Casos com aquest són la punta de l'iceberg d'una problemàtica complexa que inclou múltiples, i desgraciadament encara freqüents, situacions en les quals les dones veiem limitada la nostra autonomia i atacada la nostra dignitat, essent tractades com a persones incapaces de decidir respecte de la nostra pròpia salut i la dels nostres nadons. Com si persones alienes a nosaltres, que ens veuen poc més que uns minuts cada moltes setmanes, estiguessin més capa-

citades per prendre decisions que ens afecten directament i que impliquen riscos per a nosaltres mateixes.

Certament l'actualització de l'atenció sanitària en l'àmbit maternoinfantil per adequar-la a l'evidència científica i a les recomanacions de les autoritats sanitàries presenta desafiaments respecte de la seva implantació, especialment en una època marcada per les retallades, que afecten tant a escala personal com pel que fa als recursos materials, entre d'altres.

Com a associació d'usuàries seguirem treballant, juntament amb les autoritats, professionals i centres, perquè les dones veiem reconeguts els nostres drets sexuals, reproductius i humans i perquè els puguem exercir lliurement. ●

Marta Busquets
Advocada

DONA LLUM - Associació Catalana per un Part Respectat

Més de 2.500 dones hem fet història a les Jornades Radical-ment feministes

El passat juny més de 2.500 feministes i 150 grups hem participat a les jornades feministes del 2016 de Catalunya. Han estat tres dies plens de debats, de relació, de festa, de reivindicació i de mobilitzacions. L'espectacular participació sens dubte evidencia que els feminismes i les feministes som aquí, ens organitzem i estem molt vives i actives.

I tot compartint unes breus reflexions...

Som molt diverses en els temes que tractem, en com ens organitzem i en com ens comuniquem i ens mobilitzem. És una diversitat que a les jornades es va mostrar i viure com a riquesa i amb molt de respecte.

Els mitjans de comunicació poderosos simplement ens van ignorar. Ni una breu menció. Deu ser que als poderosos no els interessien els moviments feministes, les nostres idees i propostes, ni les nostres organitzacions. Bé, per respondre-hi, més força per continuar.

Cal felicitar les dones i l'organització de CCOO. Hi hem estat actives, propositives i des del primer dia hem participat en l'organització de les jornades. Ni més ni menys perquè també són les nostres jornades i ens sentim part dels moviments feministes, des del convenciment que feminisme i sindicalisme tenen molt per compartir i un camí conjunt de relació i construcció d'una societat justa, lliure i sense discriminacions.

Tota la informació de les jornades (vídeos, fotos... —properament s'editarà un vídeo resum i les aportacions per escrit—) les podeu trobar al blog de les jornades: <https://goo.gl/hjRNYR>.

Continuem...●

Neus Moreno
Secretaria de la Dona de CCOO de Catalunya

Manifest de CCOO per al 25-N, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones

PROU
assetjaments i
violències masclistes
Volem ser lliures

Un 25 de Novembre més les dones i els homes de CCOO ens veiem davant l'obligació de sortir al carrer. Lluny de desaparèixer o de reduir-se, les violències masclistes exercides contra les dones continuen en augment i els feminicidis són l'expressió més brutal d'aquesta violència.

Des de l'any 1999 hi ha hagut més de 1.378 feminicidis per violència masclista a l'Estat espanyol. En el curs dels tres primers trimestres del 2016, ja han estat assassinades a Catalunya 4 dones.

Les deficiències i males praxis en el sistema d'atenció a les víctimes de violència masclista per manca de recursos, dins d'aquest sistema heteropatriarcal i capitalista, tenen com a conseqüència un maltractament institucional afegit. Les violències envers les dones són invisibilitzades i menystingudes.

A Catalunya hem vist recentment com el Tribunal Constitucional sentenciava la nul·litat de certs articles de la llei catalana per a la igualtat efectiva entre homes i dones després que el PP hi presentés un recurs. Molts dels articles suposaven poder implantar dins les empreses mesures per a la no-discriminació de les dones en el món laboral.

Per tot això, i perquè la lluita contra les violències masclistes ha de situar-se en el lloc que li correspon, en la centralitat de la vida social i política, des de CCOO:

EXIGIM:

- Prevenció contra les violències masclistes. La prevenció ha de ser una política prioritària i ha d'incloure un sistema coeducatiu en totes les etapes educatives i la formació professional.
- Efectivitat i eficàcia de la llei integral contra la violència de gènere.
- Desplegament de les lleis tant a l'Estat com a Catalunya que garanteixin la protecció i la reparació davant les diverses formes de violències masclistes.
- Compliment, per part de totes les administracions, del que estableix el conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència cap a la dona i la violència masclista.
- Adopció de mesures en les relacions laborals que afavoreixin la tolerància zero a l'assetjament sexual, per raó de sexe i per raó d'orientació sexual; adopció de mesures que impulsin la participació de les dones en la negociació col·lectiva, i adopció de mesures per obligar les empreses a garantir polítiques de no-discriminació de les dones.
- Compliment dels acords internacionals per a la protecció de les dones davant situacions d'emergència social, com els conflictes bèl·lics o les demandes d'asil o de seguretat. No podem tolerar la violència que pateixen totes les dones i les nenes refugiades, tant als països d'origen del conflicte com en el procés de trànsit i als països d'acollida.

CCOO fa una crida a les dones i als homes perquè participin en tots els actes i les manifestacions contra la violència masclista.

Ens volem vives!